УДК 791:004.032.6

ОСОБЛИВОСТІ КОРОТКОМЕТРАЖНОГО ФІЛЬМУ ЯК ФОРМИ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Максименко А.В., Сидоров Я.Г.
e-mail: anzhelika.antoniuk@nure.ua
Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. МІРЕС
м. Харків, Україна

Short films are a distinct form of audiovisual art, combining concise storytelling, concentrated dramaturgy, and expressive visual and sound language. Their limited duration encourages creative use of cinematic techniques to convey ideas and emotions effectively. Digital technologies and online platforms have made this format more accessible, promoting rapid distribution and experimentation. Short films play a key role in contemporary media culture, supporting festivals, education, and the development of emerging authors' creative styles.

Кінематограф є важливою формою аудіовізуального мистецтва, що поєднує художні, технічні та комунікативні засоби для створення цілісного образу. Серед різних форматів фільмів особливе місце займає короткометражний фільм, який відрізняється обмеженою тривалістю, концентрованою драматургією та специфічними підходами до візуальної та звукової мови. Сучасний розвиток цифрових технологій і онлайн-платформ робить цей формат особливо актуальним, забезпечуючи доступність виробництва, швидке поширення контенту та можливості для творчих експериментів. Специфіка короткометражного кіно проявляється в лаконічності сюжету, високій концентрації смислів і характерних методах монтажу, що формує його унікальну художню мову. Тому виникає потреба у теоретичному осмисленні особливостей цього формату та його ролі в сучасній медіакультурі.

Дослідження в галузі кіномистецтва приділяють увагу структурам фільму, драматургії, монтажу та ролі аудіовізуальних засобів у формуванні художнього образу. Окремі праці зосереджуються на короткометражному кіно, аналізуючи його обмежену тривалість, концентровану сюжетну лінію та експериментальний характер. Вчені підкреслюють важливість цього формату у фестивальному русі, освіті та творчих проєктах молодих авторів. Незважаючи на наявні дослідження, питання комплексного аналізу короткометражних фільмів та їх ролі у сучасній медіакультурі залишаються недостатньо розкритими, що визначає актуальність подальших досліджень.

Короткометражний фільм – це кінематографічний твір обмеженої тривалості, зазвичай до 40 хвилин, що передає завершену історію або ідею. Його особливості проявляються у високій концентрації змісту, лаконічності сюжету та фокусі на одній центральній події або конфлікті. Обмежений час екрану змушує авторів використовувати ефективні драматургічні та

аудіовізуальні засоби для створення цілісного образу, а також активно експериментувати з художніми формами та стилістикою. Короткометражний формат поєднує компактність структури, високу смислову насиченість і можливості для творчих пошуків.

Драматургія короткометражного фільму базується на концентрованій структурі сюжету, яка зосереджується на одній центральній події або конфлікті. Експозиція стисло вводить глядача в ситуацію, а розвиток подій і кульмінація досягаються швидко й ефективно. Через обмежений екранний час автори активно використовують візуальні та звукові засоби для передачі інформації про персонажів і атмосферу сцени. Часто короткометражні фільми завершуються відкритим фіналом або несподіваною розв'язкою, що підсилює емоційний та смисловий вплив на глядача.

Візуальна та звукова мова є ключовими для створення цілісного аудіовізуального образу короткометражного фільму. Кожен кадр та монтажний прийом мають функціональне навантаження: композиція кадру, ракурс, план і освітлення спрямовані на передачу настрою, характеристик персонажів та розвитку сюжету. Звукове оформлення, включаючи діалоги, фонові шуми та музику, підсилює емоційний ефект і створює атмосферу сцени. Часто використовуються символічні візуальні та звукові елементи, що дозволяє передати складні смисли і підкреслити авторське бачення в умовах обмеженого часу.

Короткометражне кіно займає важливе місце в сучасній медіакультурі як доступна та гнучка форма творчого самовираження. Воно активно використовується у фестивальному русі, освіті та для експериментів молодих авторів, дозволяючи швидко реалізовувати ідеї та демонструвати їх широкій аудиторії. Цифрові платформи та інтернет сприяють поширенню короткометражних фільмів, роблячи їх більш доступними і популярними. Завдяки цьому формат не лише розвиває авторський стиль, а й сприяє популяризації аудіовізуального мистецтва та впровадженню нових творчих підходів.

Короткометражний фільм є самостійною формою аудіовізуального мистецтва з унікальною структурою та художньою мовою. Його специфіка проявляється у стислій драматургії, високій концентрації змісту та активному використанні візуальних і звукових засобів для передачі емоцій і ідей. Формат дозволяє експериментувати з художніми прийомами, розвивати авторський стиль та представляти роботи на фестивалях і цифрових платформах. Короткометражне кіно відіграє важливу роль у сучасній медіакультурі, сприяючи популяризації кіномистецтва та розвитку нових творчих підходів.

Список використаних джерел:

1. Bordwell D., Thompson K., Smith J. Film Art: An Introduction. McGraw-Hill Education, 2024.